

Чайковський Ярослав

к.е.н., доцент

Західноукраїнський національний університет

м. Тернопіль

РОЛЬ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В БАНКІВСЬКІЙ ГАЛУЗІ

Новітня технічна революція торкнулася не тільки інформаційної сфери, а й економічної. Одними із чинників структурних змін на фінансовому ринку України є зростаючі масштаби використання мережі Інтернет і мобільних пристроїв для надання фінансових послуг. Значні перетворення в галузі фінансів пов'язані з необхідністю скорочення витрат, підвищення безпеки фінансових операцій, а також забезпечення відповідності сфери послуг суспільству, яке постійно розвивається.

Сучасна технічна революція значно вплинула в тому числі й на інфраструктуру банківського сектору, які пов'язані з підвищенням автоматизації у роботі банків та більшою орієнтованістю на клієнтів. Здебільшого такі перетворення в галузі пов'язані з необхідністю скорочення витрат, підвищенням безпеки фінансових операцій, а також забезпеченням відповідності сфери послуг суспільству, яке постійно розвивається. В банківській галузі важливе місце займають фінансові технології, вони дозволяють встановлювати нові типи угод та процедур у класичних сферах банківської діяльності, таких як кредитування, управління капіталом, перекази та платежі.

Фінансові технології (англ. «FinTech»), а скорочено українською фінтех, в загальному розумінні – це фінансові послуги в ході створення та використання яких використовуються сучасні цифрові технології; досить часто орієнтовані на мобільні пристрої, щоб підвищувати ефективність фінансової системи в цілому [1, с. 39, 46].

Завдяки найсучаснішому апаратному, програмному забезпеченню та мережам, фінтех спонукає споживачів до використання все новіших та новіших розробок.

Зараз можна спостерігати зміни у взаємовідносинах фінтех-компаній з традиційними фінансовими інститутами. Раніше вважалося, що фінтех-компанії є їхніми конкурентами та можуть становити реальну загрозу в майбутньому. Проте більшість фінтех-компаній визначають співпрацю з традиційними фінансовими інститутами, як основну свою ціль. Така співпраця сприятиме розвитку інновацій та збереже довіру клієнтів до обох сторін, в іншому ж випадку науковці дають невтішні прогнози таким фірмам.

Станом на 2019 рік більшість нових фінтех-компаній відносяться до банківської індустрії. Банківські установи – одні з найбільш важливих та впливових фінансових інституцій в світі, вони є основними посередниками у проведенні цифрових платежів. Переважна більшість банків усвідомлюють всю важливість фінтех-компаній на ринку фінансових послуг.

Однозначними лідерами на ринку є компанії в тому числі і банки, які надають нові, цифрові банківські послуги та інтегрують послуги цифрових платежів (Digital Payments), робо-консультування (Robo-Advising) та інші фінтех-рішення.

Наймасовішим ринковим сегментом серед українських фінтех-компаній є платежі та грошові перекази, адже в даній сфері працює понад 30 % усіх стартапів (рис. 1). Проте від початку 2018 року з їхнього боку не спостерігається значного інтересу до даного напрямку. Схожа ситуація складається й щодо технології блокчейн, протягом 2017 та 2018 рр. в Україні було засновано лише дві компанії, які працюють в цьому напрямку [2].

Натомість технологічні напрямки, такі як консалтинг та аналітичні системи є досить популярними протягом останніх трьох років. Більш ймовірно, що така тенденція триватиме й надалі, адже з розвитком популярності великих даних та штучного інтелекту аналітичні послуги ставатимуть дедалі різноманітнішими, з вузькою спеціалізацією та більш унікальними [2].

Швидкий темп зростання фінтех має суперечливі наслідки на ринок фінансових послуг. З одного боку, фінтех модернізує фінансову систему та дає нові можливості споживачам та роботодавцям на

ринку. З іншого боку, відбувається порушення діючої традиційної системи фінансів, а також моделей обслуговування клієнтів, що змушує традиційних гравців пристосовуватися до нових умов ринку.

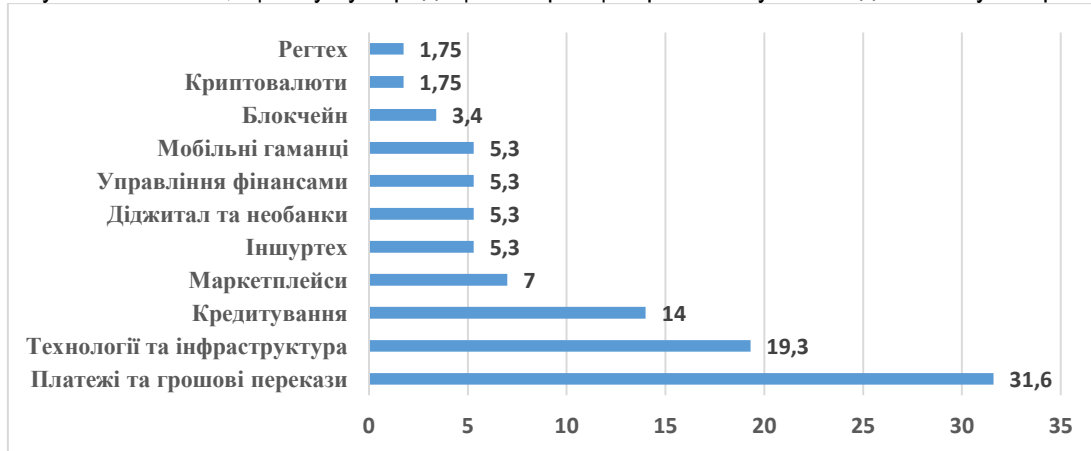

Рис. 1. Розподіл фінтех-компаній в Україні за 2018 р., % [3]

Одним з основних факторів пристосування в майбутньому є співпраця усіх учасників ринку. Для банків це перш за все підвищення конкурентоспроможності, а для фінтех-компаній – це спосіб інтегрувати власні фінтех-рішення в уже працюючу сферу та правильно націлити їх на клієнтів. Також відомим фактом є те, що фінансові послуги є однією з найбільш регульованих галузей у світі, тому регуляторні проблеми для фінтех-компаній мають серйозний вплив. Натомість співпраця з банківськими установами значно спрощує технологічну інтеграцію та стає все більш поширеною.

Крім того фінансові технології можуть стати корисними й для самих регуляторів. Оскільки більшість технологій більш орієнтовані на споживачів, вони досить тісно контактують з банківською громадськістю та її потребами. Такий обмін інформацією між регуляторами та фінансовими установами, які використовують фінтех, в тому числі й між банківськими установами, може підвищити поінформованість регулятора про звички, поведінку та бажання споживачів.

Також важливою темою в сфері фінтех є безпека, особливо для банківських установ, вони повинні боротися з широкими помилками щодо безпеки та надійності даних користувачів, на яких базується їхня продукція. Вони повинні вибудовувати взаємовідносини довіри зі споживачами та партнерами, також створювати інноваційні механізми втручання, для досягнення бажаного результату.

Таким чином, зараз спостерігаються зміни у взаємовідношеннях фінтех-компаній з традиційними фінансовими інститутами. Збільшення ролі FinTech на фінансовому ринку змушує традиційні фінансові інститути налагоджувати партнерські зв'язки з фінтех-компаніями, натомість, з іншого боку, учасники FinTech також зацікавлені ділитися новітніми технологіями з банками задля фінансової вигоди.

Проаналізувавши різноманітні дослідження напрямків розробок та впровадження FinTech у банківському секторі, можна вважати штучний інтелект, відкритий банкінг, блокчейн та мобільний банкінг – як найбільш доцільними та поширеними напрямками застосування фінансових технологій за останні роки у світі.

В Україні впродовж останніх чотирьох років, наймасовіші ринкові сегменти, серед українських фінтех-компаній, займають: технологічні напрямки, а також платежі та грошові перекази.

Список використаних джерел

1. Чайковський Я. І., Ковальчук Я. Ю. Сучасні фінтех напрямки в банківському секторі. Світ фінансів. 2020. № 2 (63). С. 36-48
2. Український фінтех каталог 2019. URL: <http://drive.fintechua.org/FintechCatalog19Ukr.pdf>. (дата звернення: 04.10.2020).
3. Фінтех в Україні: тенденції, огляд ринку та каталог. URL: http://data.unit.city/fintech/fgt34ko67mok/fintech_in_Ukraine_2018_ua.pdf. (дата звернення: 04.10.2020).